

Vügggetlen Szemle

SZERKESZTI ÉS KIADJA: Dr HEGYMEGI KISS PÁL

Őszinte szó a válságról

Sokan vannak olyanok, akiknek szerény nézetük az, hogy a mostani események megbuktatták a parlamentáris gondolatot. Ezek a magyar alkotmányosságot mindenek elébe helyezték és sajnálták, hogy uccai tüntetésekkel lejáratták annak védőit. Most majd elnémit-hatják a sajtót, jönnek az 1938-asok és jönnek a fekete ingesek. Mi láttuk ugyanezt a módszert Debrecenből.

Végeredményben jön a tekintély uralmi rendszer két súlyos feladat-tal. Egyik a felhasznált ucaa kérdésének rendezése s kiirtása a közéletből mindazoknak, akik szembenálltak, mert a parlamentáris rendszert ilyen módoa lehetséges beszűntetni, mégis úgy, hogy a lát-szata maradjon. Meglátjuk.

Mi a politikától távol figyeltük a napi eseményeket, hogy mi lesz és hogy lesz. Egy kérdés van, amely nyitott kérdés ma is. A felvidéki magyar párt kérdése, amelynek vezetője Jaross Andor. — Vállalta a szerepet, átmentette Imrédy Bélát és megbuktatta az alkotmányos gondolatot.

Mi azt vártuk, hogy a felvidéki magyar párt bejön az országba — nagy történelmi multtal, a 20 évi szenvedés multjával. Azt hittük, hogy a felvidéki magyar párt a martíromság magas piedesztálján állva rámutat arra, hogy nekünk magyaroknak mit kell tennünk és mit szabad tennünk. Azt hittük, hogy követelni fogja pártok felett a népies szociális politikát, elősegíti az elszakított részeknek Magyarországhoz való sürgős és gyors bekapcsolódását. Azt hittük, hogy követelni fogja a nép jogait. Mert jogokat, illetőleg senki sem lehet jogfosztott. Követelni fog jogos érellyes birtokpolitikát, amely létfenn-tartásunk alapja. Végtelen sajnáljuk tehát, hogy beleavatkozott a politikai élet egy olyan küzdelmé-be, melynek előjátékát nem is is-merte, nem is ismerhette.

Még inkább sajnáljuk, — hogy hagyta a Felvidék sérelmeként fel-tüntetni azt, hogy Imrédy Béla dr marad e, vagy sem.

Most nézzük mit vétettek Sztra-nyavszky Sándor és társai. Tesse-nek megnézni a házszabályokat. — Ha Imrédy azt akarta volna, hogy a Felvidék akadálytalanul jöjjön

be, várta volna meg, hogy a Fel-vidék bevonuljon a Házba.

A Felvidék kihasználása nem Sztranyavszky Sándor részéről tör-tént, hanem Imrédy Béla részéről, mert hisz neki módjában lett vol-na akkor lemondani, mikor a Fel-vidék már bent van.

Senki sem gondolta volna, hogy Jaross Andor fogja Imrédy Bélát támogatni. Úgyes manőver az egész az Imrédy-kormány megmentésére.

Sztranyavszky gondolata, állás-pontja az volt, hogy a Felvidék nem lesz külön test az országban. Egybe fog forradni velünk, vissza-jött hozzánk és éli velünk Cson-ka Magyarországgal a közös nem-zeti életet.

Mi azt hittük, hogy a visszaadott országrész mindegyik része csatla-kozni fog az anyaországhoz, a ma-gyar megyékhez, melyek a magyar alkotmány speciális alkotásai és évszázados magyar küzdelem viv-mányai.

Azt hittük, hogy a komáromiak visszamennek Komáromhoz, — az acauuiak az abaujiakhoz, a zemplé-niek Zemplénhez, a gömöriek a gömöriekhez, stb. — Megszűnnek Trianon szomorú maradványai, az egyesített vármegyék és újból fel-támadnának azok a régi megyék, amelyeknek kovásza épp a felvi-déki lakosság lesz.

Mi naivak azt hittük, hogy a magyar megye a magyar alkotmány integráns része, kincse és mi a magyar integritásról úgy gondol-koztunk, hogy ezzel együtt jár a magyar önkormányzati élet integ-ritása is.

Igy gondolta ezt Sztranyavszky Sándor is, akinek éppen úgy joga van magát felvidékieknek tartani, — mint Jaross Andornak. — Mi nem gondoltuk, hogy a Benes Eduárd-féle közigazgatási rendszer olyan jó, hogy azt a Felvidék számára továbbra is meg kell tartani. Azt a rendszert, amelyet azért alkot-tak meg, hogy megöljék még a maradványát és emlékét is a ma-gyar állami igazgatásnak.

Mi nem gondoltuk, hogy a mi-niszterelnökségen külön e célra be-rendezett hivatal foglalkozik ilyen megveszűntető tervekkel. Mi a fel-vidéki minisztertől is követelhet-jük a magyar megyét és követel-

jük is, mert semmi akadályja sincs annak, hogy ezekben a megyékben a Felvidék lakossága boldoguljon és vezetőszerepe is legyen.

Ebben Sztranyavszky Sándornak igaza van. Ez az aggály köztudo-másu. — A magyar közigazgatási szakemberek jogos aggálya, mert hiszen a mi magyar nemzeti szer-vezeteinket meglehet tölteni telje-sen szociális tartalommal, nem kell azokat elseperni és megszüntetni.

Erre vonatkozott Sztranyavszky Sándor kijelentése, amelyet politi-ikai szempontból félrecsavartak, ki-csavarták és rosszul magyarázták.

Majd Jaross Andor, ha öregebb

lesz, és higgadtan nézi a dolgokat, megfogja állapítani, mit jelentett ebben a küzdelemben az ő szere-pe s emlékezzék rá vissza, sajnál-kozni fog, hogy ezt a szerepet be-töltötte. Félő, hogy azok a speci-ális magyar nemzeti erők, melyek ezer év óta működtek és dolgoz-tak ebben az országban, ezek az erők most sorvadni kezdenek. — Mesterszerűen sorvasztottan, té-gelyszerű reformokkal csak Ho-monculus rendszerű alkotásokat lehet létesíteni, de igazi speciális magyar nemzeti rendszert csakis a magyar élet alkotmányos szociális továbbfejlődésével.

KORNISS GYULA lemondása

Korniss Gyula a házelnökségéről lemondott s ezzel érdekes helyzet állott elő.

A házelnökség tulajdonképen füg-getlen pozíció. Az lesz házelnök, akit a ház többsége választ meg. A házelnök független a kormánytól, bár a mi házszabályunknak van egy hibás intézkedése, hogy a napirendi javaslatot, mely a parlament mun-káját jelöli ki, a házelnök terjeszti elő. Holott a napirendi javaslatot csakis a kormány kívánságának meg-felelően lehet előterjeszteni, mert hisz a parlamentárizmus rendszerint azt kívánja, hogy rendszeren a kor-mányjavaslatok tárgyalassanak a házban. A törvényhozók javaslatainak tárgyalása csak kivételes eset.

Könnyű a helyzet, ha a házelnök és a kormányelnök egy pártból valók de nehéz az eset, mint a Korniss esete is bizonyítja, ha a házelnök és a kormány között nincs meg az elv és a párt egység.

Kornissnak voltaképen már a mult-kor nem kormány javaslatot kellett volna előterjesztenie, hanem a saját javaslatát, amely mellett maga is állást foglalt. Voltaképen őt a leg-utóbbi bizalmi ülésen a parlamenti

btzalmat tárgyaló ülésen leszavazták holott ugyanakkor, mint pártember glözött, mert hisz ő is bizalmatlan volt a kormánnyal szemben. A jövő-beni anomáliák kiküszöbölése céljá-ból kívánatos volna a napirend ja-vaslattétel körüli dolgokat a kor-mánnyra bízni, mert voltaképen most Kornisst támadják, azért hogy a ja-vaslatot leszavazták s a mult alka-lommal Korniss győzött mint párt-ember, azért mert a javaslatát sza-vazták le.

Más kérdés, hogy Kornissnak le kellett volna e mondania a követ-kező gyűlésen. Ebben az egységes pártnak nem volt igazsága, mert az előző napi szavazat most bizonyi-totta, hisz Korniss egyik vezetője volt a kilépők mozgalmának.

Ha a felvidékiek bejönnek, akkor már lehet, hogy nem lesz mellette a ház többsége, így lemondása most indokolt, ellenben nem volt indokolt az a tüntetés, amely felhívta Kor-nisst, hogy mondjon le.

Kegyelem a visszalépőknek...

A Péchy-féle vezérfonál

Hogy az egységes párt most már Imrédy pártta alakult át, ennek élénk biznysága a főkorifeusnak, Pécsy Lászlónak megnyilatkozása a kilépett képviselőkkel szemben.

A kilépett képviselők közül páran visszalépni szándékoztak. Ezek között volt Bánó István is, kinek magatartása habozó szokott lenni, mert annak idején kisczardapárti volt Gaál Gaszton halála után egyik harcolója volt Gaal Olivér választásának, majd Rajniss Ferenc akkori kisczardapártival szemben fellépett egységespárti programmal. Győzött is (hol vannak már ezek az idők)

Most Sztranyavszky Sándorékkal kilépett az egységes pártból, majd

megint visszalépett. Visszalépő bejelentését elfogadták Pécsy László javaslatára, aki azért kegyelmezett meg neki, mert a visszalépés még akkor történt, amikor nem volt magas kormányzói döntés, tehát bánó idejében jó fiu lett.

Szóval nem az elvek a fontosak, hanem hogy kitartott ki Imrédy Béla mellett, kinek sikerült alkotmányos aggályát magában elnyomnia, ez a fontos és Pécsy László megállapította így az elvet, amelynek alapján fogják a jövőben kezelni azokat, akiknek lelkiismeretük az alkotmányért megmozdult, de akiket sikerült a közvélemény előtt zsidóbérencenek átkezesztetni.

Egyet azonban ne felejtünk el és ezuton kérjük Sztranyavszky Sándort különösen is tegye közzé azoknak a névsorát, akik az utóbbi időben akár nála a minisztériumban előszobáztak akár lakásán, akár a Hungáriában felkeresték. Jó volt Pécsy Lászlónak ezt a vezérfonalat ilyen szerencsésen megvonnia, mert ha másképp vonják meg, sokan kerültek volna különös helyzetbe. Még a kereszténypártból is egy két pap képviselő az utolsó pillanatokig tartotta a tüzet, de hát „Tempora mutantur“ A „tempus“ itt pillanatokot jelent.

Orvendetes változások a magyar külkereskedelmi mérlegben

A háboru előtt és közvetlen a háboru utáni időkben is Magyarország külkereskedelmi mérleget úgy jellemezhetjük, hogy mezőgazdasági terményeket exportálunk ipari cikket importálunk. Ez az egészségtelen helyzet most gyökeresen megváltozott és, mint a Statisztikai Hivatal legutóbbi jelentéséből kitűnik, ma már olyan hatalmas ipari kivitelünk van, hogy annak értéke felülmúlja a behozott iparcikkek értékét. Ez év első tíz hónapjában készárúban 103. millió pengő volt a kivitelünk míg a behozatal értéke 98 millióra rugott, úgyhogy a mérleg 5 millió felesleggel zárult Magyarországra javára.

Ennek a ténynek rendkívüli horderejét nem lehet eléggé hangsúlyozni. Iparunk mai fejlettsége mellett először is elértük azt, hogy hadsere-

günk felszerelését a bakancsoktól kezdve, a legkomplikáltabb hadigépekig saját erőnkkel tudjuk előállítani, ami a modern hadsereg óriási technikai szükségletei következtében a nemzetvédelem alapját képezi. Másodszor ipari munkások százazrei nyertek alkalmazást az 1920 óta keletkezett új ipartelegeken. Végül több száz millió idegen valuta kivitelét takarítottunk meg. Hogy az önellátás pénzbe kifejezve mit jelent, azt az az egy példa is megvilágítja, hogy a háboru utáni években több, mint 200 millió pengőt fizettünk ki külföldi textilárúért, míg ma a behozatal majdnem megszünt, ellenben nekünk van meglehetősen nagy és állandóan fejlődő exportunk ezekben a cikkekben, sőt ma már ott tartunk, hogy Angliába, a textilipar klaszikus ha-

zájába is szállítunk több millió méter árut és kész női és férfiruhákat.

Különösen nagy örömmel állapítjuk meg, hogy iparcikkeinket nem azért keresik, mert mi olcsóbbak vagyunk mint más országok exportőrjei, hanem azért, mert a szállított áruk elsőrangú minőségűek és az üzletek szolid lebonyolítása megnyerte a külföldi kereskedők bizalmát.

Az utóbbi években bebizonyult, hogy gazdasági függetlenség nélkül nincs politikai függetlenség sem. Minden következő kormánynak feltehető kötelessége tehát az ipart nemcsak megtartani jelenlegi fejlettsége fokán, hanem azt amennyiben lehetséges még tovább is kiépíteni.

P. J. M.

Budapest levegője rettenetesen romlik

A Főváros Közegészségügyi Intézete rendszeresen vizsgálja Budapest levegőjét, most megállapította, hogy ez rendkívül szennyes. — Legutóbbi időkben háromszor ilyen vizsgálatot tartottak a Főváros különböző pontjain. A levegő legnagyobb szennytartalma a Gyáli-ut és József krt. környékén van.

A legtisztább levegő Budán a Fenyves utcai negyedben konstatálott.

A levegő elszennyesedésének oka az, hogy a külföldi jóminőségű szennyes anyagok behozatala a részbeni sutarchikus berendezések miatt megszüntetett

és így a belföldi szennyes anyagok a csökkentett fa-behozatal miatt is, a fa drágasága folytán is használni, sőt ezt is legnagyobb részt brikett formájában, mely tudvalevő nagy szurok tartalmánál fogva erősen kormoz. A fűtési berendezéseket a háztulajdonosok nem cserélhetik ki olyan fűtőtestekkel, amely ilyen minőségű szennyes anyagok megfelel. Így a szennyes anyagok nem teljes elégtelése okozza azt a nagy korom mennyiséget, mely a Főváros területét befedi. Ez a legjobban észlelhető akkor, amikor kissé ködös az időjárás és szélmentes.

A szennyeződésnek az is oka,

hogy a Főváros utcái csak részben vannak egyöntetű burkolattal ellátva és a nagyrésze kockakövekkel van burkolva, a közők kiöntése nélkül.

Egyik ok a gyorsan robogó járművek által fölkevert por és a motoros járművek részéről előidézett füst és gázmennyiség. Budapest főváros jellegét mindez nagyban rontja és ideális volna, hogy elektromos, vagy villamos fűtésre, távfűtésre lehetne berendezkeeni, de ez sajnos még nagyon kétséges, Ugyancsak nagyban elősegítené a levegő tisztaságát, ha a Főváros periferiáján levő nagymennyiségű ipari üzemeket olyan helyekre helyeznék el, ahonnan

a Főváros levegőjét már nem veszélyeztetnék. Hadi szempontból, mint kereskedelmi szempontból is nagyon előnyös volna, ha az üzemek közvetlen a tüzelőanyag forrásoknál létesülnének és azt nem kellene 100 km-nyi távolságra fuvarozni.

Szüllő Géza itt maradt

Megérdemelt magas kitüntetést kapott Szüllő Géza, akít titkos tanácsossá és felsőházi taggá neveztek ki.

A felsőházi taggá történt kinevezéséből kifolyólag meg kell állapítanunk, hogy Szüllő Géza nem maradt kívül, itt lesz közöttünk.

Nagyon kívánatos, hogy bekapcsolódjék a magyar politikai életbe, szükség van is mereteire, tapasztalataira és közismert szerénységet hoz a magyar politikai életbe.

Emberismerete is van és nem fog felülni méltatlan védéskodásokra és meg fogja fontolni, mielőtt valakit támad, szóval összekötő kapocs lesz a Felvidék törvényhozói és a magyar élet igaz harcosai között is.

A tőzsdén csalólóközi gabonát kínálnak

A Felvidék visszacsatolásának pillanatában sokan azt hitték, hogy a visszacsatolt területeket gabonaműveléssel kell alimentálni az anyaországból. Most azonban azt látjuk, hogy a felvidékieknek feleslegeik vannak, azokat a budapesti tőzsdén áruba bocsájtják. Ez a tőzsdén körökben kellemes meglepetést keltett.

Ezen feleslegek minőségileg buzában a dunántúli szokványoknak felelnek meg, árpájuk viszont jobb a mienkénél. — Remény van arra, hogy külföldre exportálhatjuk ezeket a terményeket.

Amerika gabonadömpingre készül

Az amerikai kormány ebben az esztendőben 500 millió dollárt szavazott meg a mezőgazdaság támogatására és arra gondol, — hogy a buza- és gyapottermő területeket újabb korlátozásoknak veti alá.

Tervebe vette Amerika, hogy egy buza-konferenciát fog tartani a mezőgazdasági államokkal egyetemben és amennyiben az elgondolásuk szerint eredményre nem vezetne, úgy hajlandó meg, eddig nem halott dömpingáron a buza mázsáját 2 pengőért a világcacra dobni.

Csodálatos szociális érzék kell ahhoz, hogy egyrészt a gabonaterületek nagyságát megszorítani akarják, ezzel természetesen ártanak a mezőgazdákknak, — viszont nem gondolnak arra, hogy a világ lakóinak nagy része még ma is éheznek.

Terjeszd lapunkat!

A Ruthénföld sorsa és az önrendelkezési jog

Az európai közvélemény egyre fokozódó figyelemmel és növekvő rokonérzettel kíséri a Ruthénföld népének hősiességét annak az önrendelkezési jognak tényleges megvalósításáért, amelyet közel két évtizeddel ezelőtt a Páris-környéki békeszerződések megalkotói az ő részére kifejezetten biztosítottak, sőt a Népszövetség védelme alá helyeztek.

Amióta a müncheni négyhatalmi egyezmény az önrendelkezési jogban jelölte meg az önkényesen és mesterségesen összerótt csehszlovák állam tarthatatlanná vált állapotának újrendezésénél követendő alapelveket, azóta hatalmas erővel lobbant fel az elnyomott és éhhalás nyomorba taszított ruszin népben a cseh iga alól való felszabadulás vágya. A ruszin népmost követeli annak az önrendelkezési jognak a megvalósulását, amelyet 1919-ben megtagadtak tőle és amelyet a világháború végén Wilson, az Egyesült Államok elnöke az igazságos béke megteremtésének alapelveként hirdetett s amelyet az antant hatalmak is magukévá tettek.

A világháború végén ugyanis Wilson elnök 1918 február 11-i, az Egyesült Államhoz intézett harmadik üzenetében a tartós béke feltételeiként négy pontot jelölt meg:

1. Az igazságosság követelményének szem előtt tartása.
2. A népek és tartományok nem tozhatók át önkényesen egyik állam területéből a másikéba, mint sakkfigurák a sakkasztalán.
3. A felvetődött területi kérdések mindig az érdekelt lakosság javára intézendők el.
4. A nemzetiségi igények a legmesszebbmenő módon elégitendők ki.

Eme négy pontban Wilson elnök kimondottan állást foglalt a népek önrendelkezési joga mellett és eme állásfoglalását az antant hatalmak is teljes egészében magukévá tették.

A békeszerződések ennek ellenére a wilsoni önrendelkezési jognak teljes mellőzése és teljes semmibevétele mellett jöttek létre. Így megkérdése nélkül és akaratára ellenére szakították el Magyarországtól a ruszin népet is. Nem tekinthetők a ruszin nép akaratnyilvánításának az amerikai Ruthén Nemzeti Tanács 1918. november 12-én Scranfonban (USA) hozott határozata, mivel ennek a meghozatalában nemcsak a Magyarországból, hanem Galiciából, Bukovinából és Oroszországból az Egyesült Államokba kivándorolt ruszinok is részt vettek.

Az 1918 novemberében alakult ruszinföldi nemzeti tanácsok közül a legtekintélyesebb az, — amely Ungvárt, Ruthénia mai fővárosában alakult s ez a tanács a Magyarország kebelében való megmaradás mellett döntött.

A csehek eredetileg nem is gondoltak Ruszinszko megszerzésére. A békekongresszusi elnökség 6. sz. Benes féle memorandumában a következőket mondja: „A magyarországi ruthének sohasem tartoztak a csehszlovák területhez és a csehszlovák köztársaság nem tarthat igényt az ő területekre. („Les Ruthenes de Hongrie n'ont jamais appartenu aux régions tchécoslovaques et la République tchécoslovaque n'a pas de prétentions sur leur territoire.”)

Amikor azonban Benesék látták, hogy Párisban mindent elérnek, hamis nyilatkozatokkal félrevezették a konferencia urait. Így felhasználták a Ruthénföld megszerzésére a scrantoni határozatot is. A cseheknek tehát sikerült megszerezniük Ruthénföldet is.

Az 1919 szeptember 10-én Saitn-Germanin en Layeban a Szövetkezet és Társult Főhatalmak és Csehszlovákia között létrejött és 1920 július 6-án életbelépett szerződés Ruteniára vonatkozó 10—13. cikkei azután Ruthéniát a csehszlovák állam egységével összeegyeztethető autonómiával ruházta fel.

A ruszin nép az elmúlt 20 esztendő alatt hiába küzdött a békeszerződésben biztosított autonómiaért. A csehek mindenféle meszterkedéssel megakadályozták a ruthén autonómia életbeléptetését.

A folyó évi szeptember hó 29-én Münchenben megtartott négyhatalmi értekezleten Európa négy vezető állama az önrendelkezési jog alapjaira helyezkedett és ezen az alapon mondták ki Csehszlovákia nemzeteinek felszabadítását. Ezen az alapon csatolták Németországhoz a szudétánemeti területeket, Lengyelországhoz a lengyel többségű területet, majd a bécsi német-olasz döntőbírói határozat alapján Magyarországhoz a magyar többségű területet.

A nagyhatalmak mindezekig nem intézkedtek abban a vonatkozásban, hogy a ruszin nép is szabadon nyilváníthassa akaratát.

A prágai kormány a ruszin népi autonómiáját illetőleg ismét szembe helyezkedett az igazságos megoldással és a ruszin nép megkérdése nélkül önhatomulag kinevezte Párkány Ignácot a Ruszinföld kormányzójává és a világ közvéleményének félrevezetése céljából hirtelen ruszin-kormányt alakított, amelynek elnökévé Bródy András képviselőt nevezte ki 1938 október 10-én.

A ruszin nép rögtön felismerte a cseh kormány félrevezetési szándékát, amelynek kizárólag az volt a célja, hogy eme cselekedetével a ruszin nép felszabadulását, illetve függetlenségét dokumentálja a világ előtt. Azonban a ruszin nép a multakon okulva tisztán látta, hogy a Prágától kinevezett ruszin kormány efemer jelentőségű és semmiféle gyakorlati jelentősége nincs. A ruszin nép nem hitte

ebben az álfüggetlenségben és rögtön megindította szabadságharcát. A Ruszinföld véres harcok színterévé változott és egy új Macedonia lett. A ruszin nép nyomása következtében Ruszinszko kormánya folyó évi október 22-én foglalkozott Ruszinszko végleges határának megállapításával és ugyanazon napon 386 ruszin község a nagyhatalmakhoz fordult azzal a kérelemmel, hogy szabadon dönthesen állami függetlensége és állama hovatartozása felett.

A prágai kormány nem nézte jó szemmel a ruszin nép komoly függetlenségi törekvését és október 26-án Bródy András miniszterelnököt állásától felhúggesztette és telefonon Volosin Agostont nevezte ki miniszterelnöknek.

A prágai kormány a népek önrendelkezési jogának megcsufolására október 27-én letartóztatta azt a Bródy András miniszterelnököt, akit 17 nappal ezelőtt ő nevezett ki s akinek egyetlen bűne, hogy népe részére az önrendelkezési jogot követelte. Bródy András október 29-én Prágába szállították és azóta is cseh börtönben ül a ruszin nép igazi vezére.

A müncheni négyhatalmi konferencián elfogadott elvek arcucsapása volt a prágai kormányak ama intézkedése is, amellyel Volosin Agostont kormányelnökké nevezte ki, azt a Volosin Agostont, aki a ruszin nép érdekével szemben mindig a Moszkvából támogatott pánsziáv és bolsevista irányzat élén állt.

Az európai nagyhatalmak, ezek között elsősorban az önrendelkezési jogért küzdő Németország és Olaszország nem nézhetik tétlenül, hogy a ruszin nép függetlenségi mozgalmát a csehek vérbefojtsák. Hitler Adolf a Német Birodalom vezére és kancellárja és Benito Mussolini olasz miniszterelnök több beszédben határozottan állást foglaltak a népek önrendelkezési joga mellett és éppen ezért a ruszin nép ettől a két hatalmas államtól várja igazságos ügyének támogatását.

A ruszin nép már az elmúlt 20 év alatt végigszenvedte a csehek gazdasági, kulturális és politikai elnyomatását. Tűnie kellett, hogy a Ruthénföldet a csehek a vörös bolsevizmus repülőbázisává építsék ki.

A prágai kormány a ruszin nép érdekeivel szemben a cseh és ukrán kulturát támogatta, politikai téren nem engedte érvényesülni a ruszin népet és, hogy gazdasági téren milyen nyomorúságba döntötte, erre vonatkozólag megdöbbentő képet fest a ruszinok inségeről a csehszlovák vöröskereszt ruszinszko-i igazgatójának, Ulmannak 1932. szeptember 30-án készített jelentése, amelyet lapunk novemberi számában ismertettünk. Ez a jelentés teljes egészében fel-

tárta a ruszin nép teljes gazdasági elnyomatását.

Európa békéje megköveteli, hogy a ruszin nép végre szabadsághoz jusson és önmaga teremtesse meg azokat a gazdasági kapcsolatokat, amelyek nélkül jövő fejlődése teljesen elképzelhetetlen. Ez a fejlődés nem lehet más, mint teljes függetlenségének megtartása mellett a Magyarországgal való kapcsolat megteremtése. Magának a cseh vöröskereszt igazgatójának Ulmannak jelentéséből megállapítható, hogy a magyar nép mindent elkövetett a Ruszinföld nyomorának enyhítése érdekében. A ruszin erdővidék és a magyar A föld gazdaságilag egymást kiegészítő területek, a ruszin nép a magyar Alföldön tudja megszerezni a maga kenyereit, és ezért cserébe a magyar Alföldet el tudja látni fával.

A ruszin nép békét és nyugalommat akar 20 éves szenvedése után. A Ruszinföld községei egymásután nyilatkoznak a Csehszlovákiától való eszakadás mellett és elsősorban Németországtól és Olaszországtól várják azt, hogy támogatást kapjanak igazságos harcukban. A német és olasz nemzet, de a többi európai nagyhatalmak sem tagadhatják meg a ruszin néptől azt a jogot, hogy szabadon dönthesen sorsukról, tehát nem tagadhatják meg a ruszin nép önrendelkezési jogát.

Tóth Nándor

Budapest szenzációja!

GOMBASZÓGI ELLA

és

GÓTH SANDOR

felléptével a

Terézköruti Színpadon

**Vigyázat
mázolva**

René Fauchois vigjátéka 3 felvonásban. Fordította Góth Sándor. Gombaszógi Ella, Góth Sándor. Kökény Ilona, Dán Etelka, Náray Teri, Vértes, Gár-donyi, eti, Gellért, felléptével

Rendező: Tarján Gy.

Diszlet: Básthy István

— Schrikker Sándor országos hírű faiskolájának őszi árjegyzéke megjelent. Mielőtt gyümölcs, fát, diszlet, diszcserjét, rózsafát, vagy bokrot vásárolna, kérje ezt a tanulságos kötetet. Díjmentesen küldi meg és mindenben felvilágosítással készséggel szolgál: Schrikker Sándor faiskolája Alsó Teke, res, u. p. Lepsény, Veszprém, vm.

Ami elkészült...

A Nemzeti Egység pártjából ki-
lépett képviselők most tették közre
a váltással kapcsolatos elhatározásokat,
amely a kilépéseket megindokolta.

Az igazság kedvéért a közle-
ményt teljes egészében közre ad-
juk azzal a megjegyzéssel, hogy az
elenfélnek igaztalanabb lejárata
még nem történt meg, mint most.

Egyebekben azt is megállapítjuk,
hogy bizony ezt most utólag kellett
volna közzétenni, hanem a parla-
mentben deklaráció formájába elő-
adni.

A deklaráció szövege a követke-
ző:

„A népszéles rétegei érdekében
a keresztény nemzeti világnézet
szellemében sürgősen végrehajtandó
és a földbirtok helyes megosz-
lására különös gondot fordító szociális
reformok megvalósítását csak
eszközeiben is jobboldali, tehát
konstruktív, olyan kormányzat biz-
tosíthatja, amely az eredményes
munkákhoz szükséges társadalmi
békét, megrázkódtatás nélküli gaz-
dasági rendet megóvjaa, a reformok
pénzügyi megalapozottságáról gond-
oskodik és amelyet alkotó mun-
kájában az a magyar jogalkotó
génusz vezérel, amely a kiforrott
koreszméket mindenkor a magyar
nemzeti egyéniség veszélyeztetése
uélkül tudta az ország javára hasz-
nosítani.

Hisszük, hogy a halaszthatatlan
időszerű reformokat meg lehet
valósítani a társadalmi osztályok
egymásra való uszítása nélkül.
Hisszük, hogy a gazdasági élet
folytonosságát a reformok józan
keletkezétséggel és népszerűséggel
nem hajhászó mohósággal való ke-
resztülvitele nem veszélyeztetné.

Tudjuk, hogy az égető földkér-
dés megoldása csak akkor lesz
áldás, ha nem jár vele a termelés
hanyatlása és munkaalkalmak
osökkenése. Hisszük, hogy szak-
szerű gondoskodással ezeket a ve-
szélyeket el lehet hártani és a
széles néprétegeket földhöz jutató
reform pénzügyi feltételeit kellő
elkészítés után, jelentékeny áldo-
zatokkal ugyan, de biztosítani le-
net.

Sajnos az első Imrédy-kormány
amely bemutatkozásakor tett ígé-
reteivel és első intézkedéseivel re-
ményt keltett, hogy az említett he-
lyes irányban veszi kezében az aj-
tákon dörömbölő problémák meg-
oldását, csakhamar egyre jobban
eltávolodott a nemzet számára
haladást és maradandó eredményt
ígérő egyedül helyes utról.

A kezdeti energia ellanyhult, a
kormánytekintély helyreállítására
multhatatlan lépések megtorpanak.

A nemzet gazdasági életének
folytonosságát a társadalmi békét
az alkotó munkához való nyugodt
megfontolást veszélyeztető, a nem-
zeti egyéniséget, a nemzeti sa-
játos életformát a magyar lélektől,
idegen eszmék, módszerek és be-
rendezkedések kényszerzubbonyá-
ba szorítani akaró szélsőséges tö-
rekvések hangja és türelmetlensége
magnőtt. A kormányelnök a
reform javaslatok betervezésének
megkezdése helyett és ahelyett,
hogy a gazdasági és pénzügyi szak-
tudás rendelkezésére álló meggyő-
ző érveivel és a kormányhatalom

eszközeivel szélsőséges izgatás és
fokozódó túlkövetelések gátszaka-
dással fenyegető áradásának meg-
fékezésére sietett volna, az evolu-
ciót és revolúciót egymástól élesen
el nem választó törekvések vona-
lán előbb a megalkuvás, utóbb a
versengés utvesztőire tévedt. Fél-
éves kormányzata alatt adott nem
kevesebb, mint három programja,
sajtójának és saját magának idő-
közben tett nyilatkozatai: érintke-
zési körének egyre egyoldalubbá
válása e szomorú fordulat tekinte-
tében nem hagytak kétséget.

Ezek a jelenségek, különösen a
kormány programjának meg nem
átlapodott volta, a részletkidolgo-
zásnak, valamint a pénzügyi alá-
támasztására vonatkozó terv elké-
szítésének késedelme és aggodó
hazafiak egyre szélesebb köreiből
vetettek el a bizalmatlanság csíráit.

Ezekhez az aggodalmakhoz jár-
ultak azután azok a tünetek,
amelyek a kormányhoz az ország-
gyűlés nélküli kormányzat iránti
hajlanóságát egyre kétségtelege-
bé tették.

Mindenekelőtt feltűnt, hogy
Imrédy Béla a hivatalbelépéskor
kiadott felhívására készített ház-
szabályreform-tervezetet már a
nyár derekán, mint elejtett mód-
szert tárgyalannak tekintve, figye-
lemre sem méltatta. Majd pártjá-
nak tevékenységét szüneteltette,
többek előtt azt is kijelentvén,
hogy a nemzeti egység pártja ide-
jét multa és 1938 október 2-án
a politikai életet egészen más ala-
pokra akarja helyezni. Ez a meg-
nyilatkozás ezen a napon ugyan a
külpolitikai helyzet miatt elmaradt,
de Imrédy Béla csakhamar más
alkalmat talált, hogy az alkotmány
az országgyűlés és saját pártja te-
kintetében példátlan módon mégis
megnyilatkozzék. Köztudomásu,
hogy ez egy magántársaságban tör-
tént meg, ahol ugyanabban az idő-
ben, amikor belpolitikai kérdések-
ben a külpolitikai helyzetre való
figyelemmel, mindenkitől hallgatást
követelt, ismét sokféleképpen ma-
gyarázható, tehát új nyugtalansá-
got szülő belpolitikai programot
adott — majd lesújtó véleményt
mondott kormánya egyes tagjai-
ról, az országgyűléstől és a saját
pártjáról (amely pedig csekélyszá-

mu törvényjavaslatát minden huza-
vona nélkül készségesen szavazta
meg) és végül e parlamenten kívüli
társaságban világosan megmondot-
ta, hogy jövő politikáját nem párt-
ra, hanem a koreszmék nyomán
egy új „mozgalomra” kívánja ala-
pítani, olyan „mozgalomra”, amely
a kormányt hordozza”. Ez volt
talán a beszéd legvilágosabb része
és annyit jelentett, hogy a kor-
mányt az alkotmányos tényezőktől
függetleníteni akarja.

Ez a minden tárgyi alapot nél-
külöző irtózás az alkotmányos
kormányzás rendes utjától, csak-
hamar törvénytervezet alakjában
szolgáltatott önmaga ellen bizonyí-
tékokat, A Felvidék egyrésze visz-
szacsatolásának törvénybe iktatá-
sát, ezt a mindnyájunknak szent
egyetemes nemzeti aktust kívánta
felhasználni arra, hogy az ország-
gyűlés szüneteltetése mellett a
csonka házára is kiterjedő, a tör-
vények módosítását is lehetővé te-
vő kormányzásra kérjen felhatal-
mazást. Ez a kísérlet már magá-
ban a kormányban meghiusult.
Aggodó hazafiak előtt azonban
Imrédy Béla nem csinált titkot
abból, hogy erről a tervéről nem
mondott le! Ennek tudatában in-
téztek sorainkból kérdést ide vo-
natkozó terveit iránt a pártban,
majd az országgyűlés mindkét há-
zának közjogi biztosságában. Imrédy
Béla mindenütt azt a kitérőnek
látszó, de az előzmények után félre
nem érhető választ adta, hogy
ezek a kérdések most, ezzel a ja-
vaslattal szemben nem aktuálisak.
Szóval sem mondotta tehát, hogy
terveit megváltoztak, hogy hasonló
terveket soha nem szőtt és hogy
azok a közeljövőben sem lesznek
aktuálisak. Azokat a módosítások-
kat pedig amelyek a felszabadított
területen az alkotmányos rend, a
vármegyei és városi és községi
önkormányzat mielőbbi visszaállí-
tására, a Felvidék népének az
anyaországi arányban legalább 25
tagból álló képviselőházi képvise-
letére és a katonai igazgatás idejé-
nek megrövidítésére vonatkoznak,
nem volt hajlandó elfogadni. Ez a
magatartása megdöbbentő hatással
volt a közjogi bizottság tagjai és a
hallgatóság körében megjelent kép-
viselők soraiban és a többségben

Frissen Kipihenve Uj erőben

láthat ügyei elintézéséhez
Budapest
ha Debrecenből

hálókosiban utazik

Egységes díjszabás
az egész országban

III. osztály P 5.—

II. osztály P 7.50

I. osztály P 10.—

30 napig érvényes térítjegy váltásánál

25% kedvezmény!

Váltsa meg hálókosci jegyét a
Menetjegyirodában

megrendítette a bizalmat Imrédy
Béla iránt.

A bizalmatlanság még szélesebb
körökben terjedt el, amikor az
újjaalakított Imrédy-kormányból
éppen az a három miniszter ma-
radt ki, aki az erősen jobboldali
irány aktív képviselője volt, az a
három férfi, kiknek nézete az al-
kotmányjogi kérdésekben és aggo-
dalmakban is egyezett a mi felfo-
gásunkkal. Ilyen előzmények után
a második Imrédy-kormány bemu-
tatkozásakor tett fogadkozása nem
talált már hitelt, mert nyilvánvaló
volt, hogy a törvényes ut hargoz-
tatása nem eredendő meggyőződés-
ének, hanem annak az elismerés-
nek volt a következménye, hogy
az alkotmányos tényezők hozzá-
járulását eredeti terveikhez soha
meg nem nyerheti.

Ez a tény egyébként — a felvi-
déli törvény helyes keretekbe
szorított szövegezésén belül — ak-
ciónak egyik szintén letagadhatatlan
eredménye.

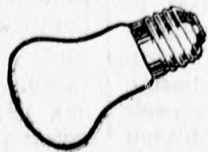
A tájékozatlan előtt kifogástal-
lannak látszó kormánynyilatkozat-
tal szemben fokozta a bizalmat-
lanságot, hogy a parlamenti mun-
ka meggyorsításának ürügyével az
Imrédy kormány csupán ke-
rettörvényeket szándékozott elő-
terjeszteni. Ez az eljárás a parla-
mentarizmust csak látszattá sül-
lyesztette volna és vagy a bürok-
ráciának, vagy felelőtlen ismeretlen
elemeknek adott volna módot a
keretek kitérésére, tehát a nép
életbevágó érdekeinek a népkép-
viselők mellőzésével részletekbe
menő szabályozásra.

Ilyen módszerre nem az amugy
is dolgozni akaró és a reformokat
sürgető parlament munkájának
gyorsítása végett, — hanem fontos
kérdéseknek a népképviselők ha-
tásköréből való elvonása céljából
lehetett szükség. Az e veszített bi-
zalmat tehát az előző tényekkel és
nyilatkozatokkal ellenkező új kor-
mányprogram alkotmányos mód-
szerekre való fogadkozása már
helyre nem állíthatta.

Súlyosan esett latba az a tény,
hogy a kormányhoz a szélsőséges
elemek iránti erélytelensége, sőt
feljűk sodródása a külpolitikai
akciók folyamán sem szűnt meg.
Azok a hangok, amelyek ennek
során a felvidéki testvérek felsza-

Tömegek
fény-
csékély
pénzért!

**TUNGSRAM
KRYPTON**

badulását ájtatos áldozatkészséggel váró nemzet egyetemes lelki harmóniájából kirívó módon harsogtak világgá, nem maradtak a lelki közcsendháborítás keretében. Ebben a szerencsétlen belső hangzavarból — bizonyára a résztvevők tudta és akarata ellenére — ellenségeink káros látzatokat és hiú reményeket szövögettek. A Magyar Revíziós Liga elnöke is felügyelt erre a felenségre, amikor megírta (a P. H. 1938 november 27. számában), hogy a komáromi tárgyalások folyamán a csehek azért halasztgatták olyan szemérmetlen makacssággal a területi kérdések rendezését, mert az utolsó pillanatig abban reménykedtek, hogy Budapestben felborul a helyzet.

Mindezekért és látva azt, hogy mint morzsolódik szét Imrédy Béla kezében a nyugodt kormányzást és a nyugodt keresztény nemzeti alkotó politikát két évtizeden át biztosító többségi párt — mint tolódiát a súly a parlamenten kívüli elemekre, mint hasadozik szerte mindaz a konstruktív erő, amely a felvidéki magyarok nagy-szerű példája nyomán szinte várszerűre készült egybeforrni és végül, mint lett az egymásra halmozott szerencsés események révén várható gazdasági fellendülésből a folytonos nyugtalanítás és bizonytalanság következtében egyre fokozódó pangás:

a bizalmatlanság felvetése hazafias kötelességgé vált azok részéről, akik az irányított sajtó helyett a tények közvetlen szemlélete alapján alkották megítéleteiket. — Mihelyt az a nagyfontosságú külpolitikai akció, amelyet mindnyájan szívvel-lélekkel támogattunk, lezárult és várakozási kötelezettségünk megszűnt, hazafias kötelességünket lelkiismeretünk szerint haladéktalanul, de talán az utolsó lehetséges alkalommal hiven teljesítettük és a mesterséges ködösítés eloszlása után nyugodtan várjuk a nemzet ítéletét.

Mindezek leszögezése után sajnálatlalt látjuk, hogy a miniszterelnök által irányított sajtó utján a közvélemény teljesen hamis színben látja a való helyzetet, megállapítjuk, hogy:

Nem igaz az, mintha mi Imrédy Béla miniszterelnök reformprogramját el akarnánk gáncsolni, ellenkezőleg! Hat hónap óta éppen a miniszterelnök által téllenségre kárhóztatva várjuk és sürgetjük ezeket a reformokat, hogy azokkal a párt és a parlament foglalkozhassék.

Nem igaz az, hogy mi a zsidókérdésben akarnánk a kormánytervet keresztelni — mert a valóság az, hogy a miniszterelnök erre vonatkozó programját nem is ismertette velünk, a valóság az is, hogy mi magyar fajtánk védelmében minden egyszerű reformra készek vagyunk és az eddigi alkotásokból egy jótányit sem engedünk.

Nekünk nem volt és nincs más kívánságunk és bennünket semmi más nem vezetett, mint az ősi alkotmányhoz való ragaszkodás és a reformoknak az alkotmány szellemében és rendelkezésének hiven való megalkotása, valamint a közrendnek minden körülmények között való biztosítása, ugyiszintén a hivatali tekintély helyreállítása.

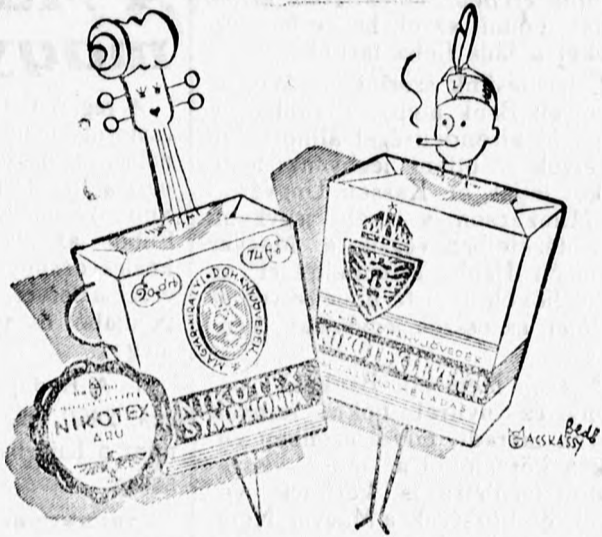
Minden ellenkező állítás valótlán. Az idő rövidesen bennünket fog igazolni!

Rendelet készül a hentesárúk minőségének és forgalmának szabályozásáról

Az iparügyi minisztériumban rendelettervezeten dolgoznak a hentesárúk minőségének és forgalombahozatalának szabályozásáról.

A rendelet tizenhárom pontban foglalja össze azokat a kérdéseket, amelyekről intézkedni kíván. Az első pont a különféle elnevezések megszüntetéséről intézkedik — és meghatározza, hogy bizonyos elnevezés alatt milyen összetételű áru hozható forgalomba. A másodikban megállapítja a minőségjelzéseket, a harmadik az alapanyagok és segédanyagok felhasználásáról rendelkezik, megállapítja, melyek a megengedett eljárások, a

negyedik megállapítja, mi a hamisítás és mik a hamisító anyagok. Az ötödik pont az exportra és importra szánt árukat szabályozza és részletezi az áru összetételének szabályozását. A hatodik a diétás hentesárúgyártmányok követelményeiről intézkedik, a hetedik a műbél felhasználását szabályozza. A nyolcadik és kilencedik az üzemi és áruhelyiségekre, továbbá az üzemek és árusítóhelyek személyzetének egészségi vizsgálatára vonatkozó előírásokat tartalmazza, a tizedik a hentesárúk szállítását szabályozza. A többi pont adminisztrációs rendelkezéseket tartalmaz.

Új csomagolásba tették?
Jól áll kenden az új mentel!
Mindenkinek kell, hogy tessenek,
Kedves **NIKOTEX-LEVENTE!**

Önnek sincs oka panasznra,
Elegáns az új ruha:
Friss köntöst kapott tavaszra,
NIKOTEX-SYMPHONIA!

A Felvidék igazságszolgáltatásának rendezése

A Magyar Nemzeti Tanács a Felvidék visszacsatolása alkalmából, amennyire lehetséges volt, — gondoskodott arról, hogy a bíróságok iratait, telekkönyveit és be rendezéseit mentse meg, sajnos, ez csak részben sikerült.

A cseh vandalizmus dacára, a bírósági irattárak nagyrészt megsemmisítette s össze-vissza dobálta azokat az iratokat, amelyek megsemmisítéséhez már nem volt idejük.

A megmaradt iratokat a csehek től most egy bíró veszi át, ami igen nagy munkát jelent.

Érdeklődéssel tárgyalják a jogász körökben, hogy a Felvidék bi-

rósága milyen beosztás szerint lesz elrendezve. Valószínű, hogy a háboru előtti beosztások fognak érvényesülni.

Öt törvényszék és 23 járásbíró-ság működött annak idején ezeken a területeken. — Az biztos, hogy Kassán kir. Itélőtábla, Törvényszék és Járásbíró-ság fog működni, Komáromban, Munkácson, Rimaszombatban és Ungváron törvényszék.

Előfizetési ára egy évre 6 pengő
Jogi személyeknek egy évre 25 — pengő
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV. Ferenciek tere 9
Telefon: 187—995

Készül a Csallóközi híd

Értesülésünk szerint a Csallóközre vezető új Duna híd tervein az illetékes Minisztériumban most dolgoznak. Erre a hidra avégből van ege-tő szükség, hogy a visszacsatolt területek Győrrel és a többi dunántúli gőcpontokkal akadálytalanul érintkezhessenek. Épen ezért két éven belül ezt a hidat a kormány el is akarja készíttetni. Mindaddig, amíg a híd készen nem lesz úgy Medvé-nél, mint Doborgáznál gőzkompot létesítenek. Az új híd előreláthatóan 6-7 millió pengőbe fog kerülni és ezt Győr megye és Győr vállalta magára.

Az átkeresztelt Bata cég cipő dömpingje

A csehországi Bata cég, meglepetés szerűen átmentette az üzleteit és Csitka név alatt jegyeztette be magát, folytatja működését. Ez mindenestre nagy veszedelmel rejt magában, mert több mint 30,000 becsületes egzisztencia fog eipusztulni. ha az illetékes tényezők nem akadályozzák meg, hogy az átfestett Bata cég működését itt folytassa. Ez a cég már eddig is 3 millió pár cipőt hozott be az országra és már ez maga kétségteletlenül elegendő arra, hogy a cipőszakmát az országban tönkretegyje. A budapesti Cipészek Ipartestülete ülésén tiltakozott a Bata cég működése ellen, azonban az illetékes tényezőkre hárul az a feladat, hogy ellenük a tiltakozásnak érvényt is szerezzenek.

A mezei pocok irtása

Mezőgazdaságunk egyik legveszedelmesebb kártevője a mezei pocok, kártételét csak akkor vesz-szük észre, amikor a földeket már rostává lyukasztották és amidőn a földeken már élelmet nem találva az országuti árkokba fészkelik be magukat és átteszik lakóhelyüket a lucernásokba.

A száraz időjárás nagyon kedvez a mezei pocok terjedésére.

A legegyszerűbb pusztítási módszer az új szántás alkalmával gye-rekkel, vesszőnyalábokkal, a futkározó pocokot agyonveretni. Van egy másik mód is, amely azonban költséges, a hohlenheimi egérfogók beszerzése. Enyhe tél idején egy pocok pár ivadéka egy év alatt 2—3000 darabra is felszaporodhatik, tehát ne mulasszuk el ezt a kártevő lényt pusztítani, ahol csak lehet.

Rheuma,

köszvény, csusz, ischiás, izületi fájdalmait

gyógyítsa Budapesten a Hungária fürdő alkoholos törkölyfürdőjében

VII. Dohány u. 44. Orvosi felügyelet
Olcsó és pausál árak, Ellátás és szobákról gondoskodunk az épületben levő CONTINENTAL SZÁLLÓBAN

Karácsonyi vásár

Itt állunk már a karácsonyi vásár küszöbén, amelyet nehezen vár főként a vidéki kereskedelem. Ez a legfontosabb beszerzési időszak, amelyre mindig a legjelentősebb forgalom esik. — Sok ekzsztencia függ a karácsonyi vásár sikerétől, amely elé jó reménységgel nézünk ma is.

A fogyasztás biztosítja a termelést, ami viszont a munkaalkalmakat az iparosoknak, munkásoknak egyaránt. Vásároljunk mindannyian, mert ennek hasznát láthatja mindenki. — Nemcsak azon a réven, hogy szükségleteit fedezi, hanem az által is, hogy minden kiadott fillérével szolgálja és megterméke nyíti a gazdasági életet, amelynek elevenebb, frissebb vérkeringésével a saját gazdasági helyzetét is javítja és erősíti!

A kamarák megállapítják a közszükségleti cikkek jegyzékét

Beszámoltunk arról, hogy a különböző gazdasági érdekképviseletnek az árkormánybizottsággal folytatott tárgyalásai során az a felfogás alakult ki, hogy az árellenőrzés egyszerűsítése érdekében egyes szakmák a szükséghez képest megállapíthatják a közszükségleti cikkek jegyzékét. A vidéki kereskedelmi és iparkamarák most az összes szakmákra vonatkozólag összeírták a közszükségleti cikkeit és ezt a jegyzéket jóváhagyás céljából az árkormánybizottság elé terjesztették. A jegyzéket a kormánybizottság folytatandó tárgyalások alapján fogják megfelelően kiegészíteni, illetve módosítani. A jegyzék kiterjedt úgy az ipari, mint a mezőgazdasági cikkek közül mindazokra, amelyek közszükségletet elégítenek ki.

Mindenféle építési anyag

fa, deszka, cement, mész, mozaiklap, fayencelap

„Sempernova” homlokzati nemes vakolat

sírkövek, stb. a legolcsóbban beszerezhetők a

Debreceni Működgyár R.-T.

Fürdő ucca 2. sz. alatti telepén
Telefonszám 10-93

KETTER ÉTTERMEI

BUDA, XI. Horthy Miklós ut 48
Szép és kellemes helyiségében esténként és ünnepnapokon a déli órákban is zalaegerszegi Horváth Rezső cigányzenekara muzsikál
Közismert jó konyha!
Dreher-sörök - Fajborok

Közgazdaság

Az 5 pengős papírpénzek forgalombahozatala - A Magyar Nemzeti Bank fiókkirendeltségeinek felállítása a Felvidéken -- A visszacsatolt területeken cseh korona átváltása magyar pengőre

A nem régen forgalomba került 5 pengős papírpénzek nyomását a Magyar Nemzeti Bank még 1938. január 15 én elrenvelte, ami előrelátó bankpolitikájának a bizonyítéka. Ezzel ugyanis sikerült elérni azt, hogy az indoklatlanul eldugott ezüstpénzek ismét előkerültek és sok millió ezüstpénz került forgalomba. Látják ugyanis azok, akik indoklatlanul rezaurláltak az ezüstpénzt, hogy a papír 5 pengős az ezüstöt éppen úgy helyettesíti, mintha ércpénz volna. Nem érnek tehát semmit azzal, ha ezüst érmeket a láda fiába tartják.

Értesülésünk szerint a Magyar Nemzeti Bank a visszacsatolt területen öt kirendeltséget állított fel, amelyek az ottani jegybani teendőket látják el. Kassán, Ungvárott és Munkácson a cseh jegybank fiókintézeiben végzik a Magyar Nemzeti Bank kirendeltségei az illető fiókok régi területeire vonatkozólag az összes jegybani teendőket.

A cseh Nemzeti Banknak pozsonyi és nyitrai fiókja szlovák részen maradt, mivel azonban ennek a körzetéből a most visszacsatolt területre is kerültek városok és községek a Magyar Nemzeti Bank Érsekújvár székhellyel kirendeltséget létesített. Ugyan így Losoncon is állított fel fiókot a Nemzeti Bank, illetve kirendeltséget, ezek a beszercebányai fiók körzetéhez tartozó vidéki jegybank dolgait intézik. Azt nem lehet tud-

Ennek tudható be, hogy a bankjegyforgalom majdnem 30 millió pengővel emelkedett és most meghaladja a 740 millió pengőt. A mai Magyarország pénzügyi forgalmához tehát 740 millió pengő bankjegyforgalom szükséges. Ez a forgalom azonban még emelkedő-fog akkor, ha a 10 koronás állami jegyeket és a fémpénzeket is be-

váltják. Ezt az összeget egyelőre ami erre szükséges a Magyar Nemzeti Bank kincstári államadó-sággként tartja nyilván. Ugyan így az állam számlájára történik a bevont cseh pénzek nyilvántartása is, mert a jegybank a kimutatott deviza és valutakészletekben a céváltott csehpénzeket nem szerepelteti.

A Majna-Duna csatorna magyar megvilágításban

A rég óta tervezett Majna-Duna csatorna, mely az Elba folyó felhasználásával összekötné az Északi tengert a Fekete tengerrel (Hamburg-Sulina) megvalósítása előtt áll. Ebből az alkalomból egy magyar közlekedésügyi folyóirat vizsgálat alá veszi a tervet, Magyarország szempontjából és a következőket állapítja meg:

1. A Budapest—hamburgi víziút cca. 2400 km, tehát olyan hosszú, mint a hajózható Duna egész szakasza.

2. A különböző víznívó viszonyok következtében az átvonuló hajókat 70 zsilipen kell áteresztetni, szóval felemelni, vagy lesüllyeszteni.

3. A csatornák nagyrésztén a vontatás csakis német vontató-eszközökkel történhetik, a hajók tehát nem haladhatnak saját erejükkel.

4. A magyar tömegárunknak a csatornán Budapestről Hamburgba való szállítása tehát tovább tart és drágább, mint a vasuti-szállítás.

A csatorna tehát magyar szempontból érdektelen.

Telepítések

Olaszországi telepíté-ekről van szó, melyről érdemes cikket írni, hogy a nagyközönség lássa, hogy a Duce telepítési gondolata tulajdonképpen hogyan is néz ki.

A legutóbbi időben Olaszország északafrikai gyarmatán 20.000 olasz családot telepítettek le, akik nemrégiben hagyták el Olaszországot. Ezen családok, mint nincstelen emberek hagyták el az olasz földet és már mint jómódu emberek vonultak be a rájuk váró településekre.

A Duce annyira gondoskodott róluk, hogy nemcsak földeket kaptak, hanem minyegik egy teljesen felszerelt lakóházat annyira, hogy arról sem feledkezett meg az olasz gyarmati hatóság, hogy még élel-kamrajukat is mindenféle szükséges élelemmel ellátta.

Mindenesetre irigylésre méltó dolog és követésre méltó példa.

Revíziót az élesztő-és ecetgyártásban

Az „Uj Barázda” állandóan napirenden tartja az élesztő és az ecetgyártás ügyét s a legutóbbi számában újból felveti ezt a rendezetlen kérdést.

Többek között megállapítja, hogy Leipzigeréknek van Magyarországon a legnagyobb ecetgyártási kon-

tingense. Ez 22.000 hektóliter. Több nagy gyár is szintén olyan nagy kontingenssel rendelkezik, hogy már ideje volna ezen régen kiadott kontingenseket revízió alá venni, hogy a magyarság is kapjon belőle valamit.

A lap szerint Krausz és Moskovits Rt. még a mai nap is élesztőt gyárt dacára annak, hogy cég főnökük Moskovits Miklós román állampolgár, aki legutóbb a vállalat részvénytöbbségét külföldieknek juttatta. Nyilvánvaló dolog, hogy Moskovits ur vagyonát így akarja külföldre kimenteni. A kincstárnak módja volna arra, hogy ez meg ne történjék, úgy hogy az élesztőgyártást megvonja.

Van elég sok érdemes egyén, aki úgy ecet, mint élesztőgyártással szívesen foglalkozna.

Sok a sava? Ég a gyomra?

Sz d j n
Gustin cap-sulát!

Megszünteti a gyomorégést és a gyomorsav okozta kellemetlen fájdalmakat. Kapható minden gyógyszerárban
Kis doboz ára 120 Pengő
Nagy doboz ára 200 Pengő
Főlerakat: „BEKE” GYÓGYSZERTÁR
Budapest, XIII. Béke-tér 13

Felelős szerkesztő és kiadó:
Dr. Hegymegi Kiss Pál

Deutsch-nyomda, Debrecen, Piac ucca 77.